

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Előfizetési ára:
a magyar birodalomban és Ausztriában:
Egész évre . . . . . 4 kor.
Fél évre . . . . . 2 kor.
Negyed évre . . . . . 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

— Egy petisors hirdetés ára 20 fillér. —

A német birodalom államaiba egész évre **6 korona.**

Európa egyéb államaiba és Amerikába egész évre **8 korona.**

A vallástalanság eredménye.

Manapság a kormányok főtörekvése, hogy a katolikus egyház befolyását gyöngítsék. Legerősebb ezen akció Francia és Olaszországban, a hol már évtizedekkel előbb megnyírbálták a katolikus egyház jogait, de főleg a nevelésügyre való befolyását.

S ebben gyökerezik a baj.

Az ifjuság felnő, keble tulságos szabad-
elvü eszméssel lesz telítve, gondolatai a szí-

goru vallásosságtól elterelve. Az ifju már nagyon korán megtanulja, hogy neki más parancsolója, mint az állam törvényei, nincsen; hogy ő szabad, neki nem parancsol senki, csak a törvényekkel ne jöjjön összeütközésbe, más-
különben nincs mitől félnie.

Az így megmetelyezett zsenge ifjuság azonban nem fogadja magába ezen tant, hanem látván, hogy napról-napra változtatják az állam

Aratás

törvényeit, foltozzatják, mert sohasem tökéletesek, nem bir benne meggyökerezni az a szilárd tisztelet e törvények iránt, mely feltétlenül szükséges, hogy a társadalom rendje fel ne bomljon. A tapasztalat nekünk ad igazat.

Az oly országokban, az oly vidékeken, a hol a vallásosság erősen ki van a népben fejlődve, a hol az egyháznak megvan még a nevelésügyre a kellő befolyása, ott sokkal erköl-

csösebb az élet, mint az ugynevezett szabad-
elvü, felvilágosodott országokban.

Olaszország és Franciaországban látjuk leginkább érne az elvetett rossz magnak gyümölcsét. Franciaországban nemrég megölték Carnot köztársasági elnököt. Ket év előtt pedig szeretett királynénk életét ontotta ki egy olasz anarkhista gyilkos keze. Most pedig Umbertot, a nemesszívü, nemeslelkü királyt ölte meg szín-

tén olasz ember, a ki büszkén mondja magáról, hogy ő anarkhista.

E nyomorultaknak nincs semmi vallásosságuk, ők az újabb kor gyermekei. Már kora ifjúságukban hallják a vallást és annak szolgálát gunyolni. Irodalmi élvezeteiket a legocsmányabb olvasmányok képezik, a melyekből csak azt tanulják, hogy nincs Isten, a vallás csak móka, a papok csak a népet bolondítják.

Ezen irodalmi termékek szaporodását elősegítik a mai kormányok, a szabaddkőmives társaságok, mert általuk a rettegett katolikus egyház hatalmát vélik megtörni.

A balgák. Vakságukban nem látják, hogy az így nevelt emberiség aztán nemcsak Isten parancsait nem tiszteli, de nem tiszteli az emberek által alkotott törvényeket sem, s így az az ágyu, melyet, a katholicizmusra irányítanak hátul sül el, megsebesítve magukat az irányító tiszteket.

Szomorú állapotok ezek. Legsomorubb bennök azonban az, hogy e romlott, erkölestelen, elzüllött elemek oly ártatlan áldozatokat követelnek, mint a mi szeretett királynénk volt, s mint a mostani esetben Umberto király.

Kegyvetlenséget, zsarnokságot Umbertoról senki sem tud. Hogy egy maga nem tudta elűntetni a földről a szegénységet, a nyomort, arról ő nem tehet. Enyhíteni, segíteni iparkodott mindig. Míg ő maga megtett volna országa felvirágzására, népe boldogságára mindent addig miniszterei, az ország kormányzói csak azon tanakodtak, mit lehetne tenni a kath. egyház ellen, s ebbeli szorgosságukban elhanyagolták a nép nevelését, elfelejtették a nép jólétének emelését.

Midőn azt mondták a gyilkosnak, hogy miért ölte meg Umbertot, hisz igazán jó király volt, a gyilkos egykedvűen válaszolt:

— Egy jó király? Annál rosszabb. Alkalmas arra, hogy megkedveltesse a néppel magával a monarchikus eszmét? Halál reá! Nem a gazdag, hanem a szegény hatalmaskodóknak kedvez? Kétszeres halált érdemel, egyet azért, mert a gazdagokat el nem tiporja, a másikat, mert a szegényeket áztatja és türelmre inti. Különben mindegy. Mert nem az a fődolog, hogy egy király meghaljon, hanem az, hogy én királyt öljek!

E nyomorultak valóságos mártírnak tartják magukat, hogy embert öltek. Az élvezett nevelés megrögzítette bennök azon meggyőződést, hogy minden jobbmódu, előkelőbb állásu ember utjában van az ő boldogulásuknak. Ők büszkék arra, ha sikerül nekik ártatlan embertársukat legyilkolni.

S miféle megtorlás mindezért az, ha a

gyilkost bezárják, ha fel is akasztják? Semmi. Ezzel ki nem irtják az e fajta gonosztevőket. Mert ezek szemében az így szerzett akasztófa dicsőség. Ez hát nem elég orvosság. Ki kell irtani a bajt gyökeresen. Arra kell az ilyen csemetéket nevelni, hogy az amit ő dicsőségének tart, az a tett a legocsmányabb bűntény, a melyért nemcsak e földön lakol meg az emberalkotta törvények által, de bűnhődni kell a más világon is Isten törvénye szerint ott, a hol az örök élet uralkodik.

Vallásosság, mely, igazi vallásosság lengje át az emberiséget, félje mindenki Istent s tisztelje, szeresse embertársát, akkor majd nem fordulnak elő ily gyilkosságok, akkor nem lesznek anarkhisták. Ha minden ember a vallás által meg fogja tanulni szeretni, becsülni ez életet, ha örömeit megosztja embertársaival, bánatott meg azok igyekezzenek enyhíteni, akkor nem lesz bennök hajlandóság ily tettekre.

A kormányok pedig figyelmezzenek ez esetenél ismét. Térjenek vissza mielőbb az igaz utra, melyet Krisztus Urunk mutatott meg nekünk, az egyedüli utra, melyen az emberiség haladhat, boldogulhat!

POLITIKAI HIREK.

A tapolcai kerületben, melynek képviselője a néppárti *Mócsy Antal* meghalt, az új választás augusztus közepén lesz. Jelöltek nyőnek a földből, akár a gombák. Még a néppárt nem tudja, kit léptessen fel.

A rátóti kastély most valóságos parlament. Ott intézik most nemcsak Magyarország, de még Ausztria ügyeit is. Jönnek-mennek ott a miniszterek, államtitkárok, főispánok, politikusok. A napokban az osztrák miniszterelnök volt ott néhány napra egyik miniszterével. A nyári pihenőt *zöll* Kálmán arra használja fel rátóti birtokán, hogy előkészítse a talajt az őszi ülészek részére. Beszéltek róla, hogy *Fejérváry* honvédelmi miniszter leköszön, még pedig azért, mert nem akar *Horánszkyval* együtt lenni, a ki nemsokára belügyminiszter lesz. Végre a lapok megczáfolták a hírt s azt mondták, hogy Fejérváry és Horánszky már régen kibékölték s nagyon szépen meg fognak férni együtt.

A kivándorolt romániai zsidók ugylátszik a nyakunkon fognak maradni. A múlt héten vagy 350 ilyen kivándorló hajón Bécsbe utazott, de ott kényszerítették őket visszamenni, a mire ide jöttek Budapestre. Itt azonban a belügyminiszter csak azt engedte meg, hogy 3 napig maradhassanak s azután visszamenjenek a román határra. Ott a csendőrök nem eresztik a határon át, így hát csak mégis Magyarországon fognak maradni, amit ők legjobban is szeretnének, mert már a három nap alatt, míg itt voltak, meggyőződtek, hogy Magyarország a zsidók igazi Khanaánja. No, no, csak úgy ne járjanak egyszerre, mint most Romániában.

Umbertot áldozat a királyra, részleteiről.

Vasárnap kában a fe... melyben a... ovációban... tájban osz... A király ig... egyletek és

Féltiz... és kocsijá... királyt és... felhágójár... jobbkezevé... tömeget, n

E pil... percz mul... madik. A k... kezét pedig... melyek köz

— C... A kö... a sapka le

Óriási... meg soraib... fekvő király... tatott, a né... maradt né... hogy a kir... meg is halt... kastélyból

Merénylet az olasz királyra.

Umberto, az olaszok királya, anarkhista merénylet áldozata lett. Egy fanatikus örült három lövést tett a királyra, melyből egy szíven taláta. A merénylet részleteiről a következőkben számolhatunk be.

Vasárnap *Monzában*, egy Milánó melletti városkában a felső olasz társulatok nagy disztornája volt, melyben a király is részt vett, kit megérkeztekor élénk ovációban reszesített az óriási néptömeg. Esti 9 óra tájban osztották ki a díjakat: a koszorukat, kelyheket. A király igen barátságosan beszélgetett az egyes tornaegyletek és lövész társulatok elnökeivel.

Fél tizenegy órakor a király elhagyta az emelvényt és kocsijához indult. A néptömeg lelkesen éljenezte a királyt és zászlókat lobogtattak. A király lábát a kocsi felhágójára tette, balkezevel megfogta a kocsi támláját, jobbkezevel pedig mosolyogva üdvözölte a nagy néptömeget, mely körülvette.

E pillanatban dördült el egy lövés, egy másodperc múlva a második, két másodperc múlva a harmadik. A király hirtelen lebecsátotta balkezét, jobbkezét pedig szívéhez szoritotta s néhány szót suttogott, melyek közül csak ezt lehetett hallani:

— Credo . . .

A következő pillanatban a király lezuhant a földre a sapka leesett a fejéről.

Óriási zürzavar keletkezett e jelenet után a tömeg soraiban. A király főhadsegéde átkarolta a földön fekvő királyt s sietve a kocsiba emelte s rögtön elvágatott, a nép százaitól követve. A monzai térségen maradt nép lázasán várta a híreket. Azt gondolták, hogy a király megsebesült, de azt nem hitték, hogy meg is halt. Jóval fél 11 óra után érkezett a királyi kastélyból a hír, hogy a király meghalt. Leirhatatlan

jelenetek játszódtak le e pillanatban. Egy eléggé csinos ruhába öltözött férfi, füstölő revolvért tartva a kezében, így kiáltott: „No e bisogno di cercare! Ecco me! . . . (Nem kell keresnetek. Itt vagyok.)”

A nép szét akarta szedni a merénylőt, de a karabinierik és a rendőr-ügynökök közrevették s megóvták a néptömeget. A rendőrök egy közeli kocsihoz vitték a merénylőt s a néptömeg kiáltásai közt vasra verve a prejekturára vitték. Itt rögtön kijelentette, hogy *ő a tettes és semmiféle bánatot sem érez tette miatt*. Midőn megtudta, hogy a király meghalt, ördögi mosolylyal így felelt: „Igy akartam én. Hogy mi történik velem, az nagyon mellékes!”

A tettesnek mindhárom golyója talált. Az első golyó lesiklott a harmadik kabátgombon és csak könnyű sebet ejtett, a második a király lapoczkáját sebesítette meg s csak a harmadik ért célz: a szívet találta. Hir szerint a király rögtön elvesztette eszméletét s többé nem tért magához.

Azt mondják, hogy a gyilkosságot 1898. július havában határozta el az anarchisták egy zürichi értekezlete, amelyen részt vett Luccheni is, Erzsébet királyné gyilkosa.

A merénylőt *Bressi*-nek hívják, 35 éves és selyemszövő. Amerikából Patersonból jött, anarkhistanak vallja magát s azt mondja, hogy büntetés nélküli. A merényletet a királyságok elleni gyűlöletből követte el. A merénylet elkövetésénél hihetetlenül hidegvérű és nyugodt volt, amikor lőtt, arcának egy izma sem rándult meg. Kezén fehér keztüüt viselt. Sem amikor a tömeg megragadta és véresre verte, sem pedig amikor letartóztatták, nem fejtett ki a legesekelebb ellenállást sem.

Umberto király holttestét Rómába viszik és a Pantheonban helyezik örök nyugalomra. A reggeli lapok külön kiadásokat adtak, amelyekben magasztalják a király nagy erényeit.

A merénylet híre az egész világot megdöbbenett, mert *Umberto* volt a fejedelmek egyik legjobbjá, a nép által igen kedvelt. Az egész világ nagy részvételt van az olasz nép, és a király családja iránt.

Az osztrák hatóságok június 20-án értesítették az olasz kormányt, hogy egy titkos társaság elhatározta az olasz király meggyilkolását. Az osztrák rendőrség ugyanis azon a napon Pontafelben letartóztatott egy embert, a ki bevallotta, hogy egy anarchista-esoport arra szemelte ki, hogy Umberto királyt megölje. *Négy más fejedelmet is halálra ítélték az anarchisták*. A letartóztatott anarchista azt mondta, hogy letartóztatása nem fogja meghiusítani a halálos ítélet végrehajtását, mert az anarchisták gondoskodtak róla, hogy helyét más foglalja el. Amióta az olasz belügyminiszter ezt az értesítést megkapta, fokozta a rendőri felügyeletet a király körül, a király azonban ellenezte ezeket a rendszabályokat és felszólította a belügyminisztert, hogy a régi rendes szolgálatot állítsa vissza.

Kié legyen a föld?

XI.

Örvendjetez hazám kisbirtokos parasztjai, mert ime folytonos sürgetéseinkre az adóreform érdekében egy tekintélyes napilap ugyanazon érvekkel követeli a földadók reformját és ugyanazon földadórendszer javasolja, melyért mi már évek óta küzdünk. Ugyanis a „Magyar Hirlap“ ez idei 197. számában többek között a következőket írja:

„A földbirtok adójának egy fillérrel sem szabad gyarapodnia, ez az első tétele a reformnak. A második pedig az, hogy a teher egy részét a gyöngye vállakról az erősekre kell áthárítani. Rövidebben:

Progresszívve kell tenni a földadó kulcsát, hogy a szegény ember kisebb, latifundium ura nagyobb kulcs szerint fizesse az adóját. A mai hajmeresztő állapotok helyébe a teljes igazságnak kell lépni.

Ez az egyetlen módja nemcsak a tisztességes adózásnak, hanem a kis- és főképp a közép-birtok megmentésének. Vertate diu, quid ferre recusent, quid valeant humeri: ezt a bölcs szabályt felejtették el a gazdákkal szemben a magyar adó-politikusok.

Jóformán csakis a gazdákkal szemben. A kis hivatalnok 1—1½ perczent adót fizet, a nagyállású direktor pedig 7%-ot; még a kereskedők s iparosok adója tekintetében is van valamelyes progresszió, amennyiben a III. oszt. keresetadó után járó pótdadó csak 10 %, ha a keresetadó kivételének alapjául szolgáló jövedelem 400, illetve 300 forintnál nem nagyobb. Csak a mezőgazdaság terén keres az ember egészen hiába olyan intézkedéseket, amelyekben egy szikra modern adópolitika lenne, amelyek csak hajszálnyira is enyhíthetnék azt a tényt, hogy Magyarországon a kis ember fizeti nagyobb kulcs szerint az adóját.

Pedig ha az egyik téren megállhat a progresszivitás elve, ha az egyik keresetág körül nem tapasztalhatták soha annak semmiféle visszasságát, igazán nincs semmi ok arra, hogy éppen a fundált földbirtok jövedelem terén rettenjen attól vissza a törvényhozás. Bátran lehet állítani, hogy éppen a földadó kulcsa jó erősen emelkedhetik, illetve a kicsiny ember s a közép-birtokos érdekében jó erősen leszállítható, amíg a progresszivitás igazán beáll. Az igazság az, hogy a szegény ember adó-kulcsa a már elmondott okoktól eltekintve még azért is súlyosabb, mert a nagy birtok többet hoz, mint a szegény ember földeskéje. Hiába csináltak rendet a II. oszt. keresetadó, s a házosztályadó terén, azért a szegény ember — egyforma kulcs mellett — aránylag mégis nagyobb adóterhet visel, mert:

Bizonyos az, hogy az ezer holdas birtok többet termel, mint a száz holdas birtok termésének a tizszerezését, többet termel azért, mert aránytalanul jobban lehet megművelni és mert az foglalkozhatik olyan produkcióval is, amelyre a kisbirtok még csak nem is gondolhat.

Bizonyos, hogy az ezer holdas birtok gazdája mindenféle okoknál fogva olcsóbban termel, mint a kisbirtokos.

Bizonyos az, hogy a kisbirtok aránylag sokkal nagyobb mértékben viseli a fogyasztási adók terhét, mint az ezer holdak ura.

Mindenek fölött pedig két dolog bizonyos, az egyik az, hogy a nagybirtok aránytalanul jobban értékesíti az ő termését, s olcsóbban jut hitelhez, másfelől pedig a kataszter s az annak megalkotása óta beállott változások igen nagyon kedveznek a nagybirtoknak.

Említettük már, hogy az „urasági buza“ drágábban kél el a parasztbuzánál. De nemcsak ez fontos. Még fontosabb, hogy a gazdag ember várhat az eladással, megvárhatja a jobb időt a maga pénzével vagy esetleg olcsó kölcsönrel, de a szegény ember aratás után kénytelen megrohanni a kereskedőt, hogy vegye meg a termését, mert mindjárt itt van augusztus tizenötödike, amikor esedékessé válik az adó harmadik negyede, meg az egész évi kontó. A legkisebb birtokosok százezeire nézve pedig egyáltalán közömbös a kedvező áralakulás; ők malomba viszik, vetőmagnak félreteszik azt a kevés búzát, rozsot, amijük termelt s az adót a napszámból fizetik. Nem is szólva arról, hogy a nagybirtok jó része kötött birtok, amelynek már ez a jogi természete is indokoltá teszi a nagyobb adót.

A kataszter kedveskedéseiről nem akarunk beszélni, mert azokon ma alaposan nem lehet segíteni, s mert a reambuláció valamelyest mégis fog enyhíteni — a Paczolay esete irányában, több adóval róván meg azt, akinek birtoka husz év óta értékesebb művelési mód alá került.

De nem ez a fontos. A kicsiny ember s a közép-birtok terheinek könnyítését csak a progresszív kulcsból várhatja. A törvényhozáson s a gazda-világ vezetőin áll, hogy ez a könnyítésnek kora legyen. A parlament bölcsességének s a nagyok áldozatkészségének kell majd döntenie a fölött, hogy az évtizedes igazságtalanságok mennyiben tétessenek jóvá s a kis emberek megélhetése mennyire könnyíttessék. Az állam arra készül, hogy milliók árán telepítési politikát inauguráljon. A földbirtok adójának igazságos, progresszív reformja többet ér a leghatalmasabb telepítésnél, a zal lehet a szegény embert igazán odakötni a magyar föld rögéhez.

Már most kérjük, nem-e ugyanazt követeli ezen vezérézikkében a Magyar Hirlap, a mit mi évek óta sürgetünk? Követeli pedig azért, mert látja, hogy nemcsak mi, hanem folytonos sürgetéseink következtén a nép is követeli az adók olytén reformját, hogy a kicsinyek terhei könnyíttessenek és a gazdagok, a nagybirtokosok jó magos progresszív adóval sujtassanak, mert hiszen könnyen fizethet nagy adót, kinek évente 100 ezer, 200 ezer stb. korona jövedelme van. Bárhol és bármelyik párt által lesz ezentul népgyűlés hirdelve, beszéljetez össze rokonaitok, szomszédjaitokkal és kiáltások folyton:

Éljen a 30 hold adómentessége!

Éljen
Éljen
Éljen
zati jog!

Igen,
nagy urak
azt, a mit
hogy nem v
mázos szép

Hogy

Egy P
tesek közé
nök el neki
az ügye s

Erre m
ról a „Mag

„Menn

törvény ház

goritsuk, a

társaság t

egymagában

retlen amer

szerepeltek

nép köréb

szett gara

igazságot.

A For

Hoitsy

tionális jo

határában f

Béla bány

dona. Hoits

podott meg

tulajdonát

a bánya üz

kezett. Berl

maga mellé

ban Rainer

bányaszak

szerint a b

Berl D. teh

tul a bányá

Hoitsy

megismerke

és Hammon

consuljával,

tették, hogy

megveszi a

A vételár

150,000 fo

forint pedi

Csávolszky

ban megtar

Éljen a házadómentesség!

Éljen a 29 pontu katolikus néppárt!!!

Éljen az általános, közvetlen és titkos szavazati jog!

Igen, ne hallgassátok mindig némán azt a mit a nagy urak akarnak, hanem kiáltsátok a népgyűléseken azt, a mit a ti javatok követel. Hadd lássák az urak, hogy nem vagytok birkanyáj, mely megelégszik a mézes-mázos szép beszédekkel.

Katolikus néppárt.

Hogy csapják be nálunk a népet.

Egy hűséges olvasónk, a ki talán szintén a vesztekek közé tartozik, kérdést intézett hozzánk, mondanok el neki, hogy is áll annak a Fortuna-aranybányának az ügye s hogy is ment végbe az a szépséges história?

Erre nézve szóról-szóra közöljük, a mit ez újról a „Magyar Gazdák Szemléje“ ír:

„Mennyire szükség van arra, hogy a kereskedelmi törvény hézagait pótoltsanak, büntetéseit pedig szigorítsuk, arra nézve a Fortuna-aranybánya részvénytársaság története, mely az alábbiakban vázolva van, egymagában is elég argumentum. Élelmes és lelkiismeretlen amerikai üzerek, szövetkezve magyar urakkal, szerepeltek e társaságban, a melynek aláírói a legelső nép köréből kerültek ki, a kik most sirathatják elvesztett garasait és forintjaikat és kereshetik az igazságot.

A Fortuna története ez:

Hoitsy Pál volt országos képviselő 1893-ban opcionális jogot szerzett az Erdélyben Bucsum község határában fekvő Sz.-Endre nevű bányára, mely Boér Béla bányagazgatónak és 30 társának volt a tulajdona. Hoitsy Pál a bánya tulajdonosaival abban állapodott meg, hogy 30,000 frt lefizetése mellett a bánya tulajdonát bármikor megszerezheti. Minthogy azonban a bánya üzemeltetésére szükséges tőkével nem rendelkezett. Berl D. bécsi szénnagykereskedőt vette társul maga mellé. Berl D. a bányát 1895-ben, majd 1896-ban Rainer St. Lajos bécsi lakos, bányagazgató és bányaszakértővel megvizsgáltatta. Ennek véleménye szerint a bánya nagy tőkebefektetéseket igényelt volna. Berl D. tehát azt ajánlotta Hoitsy Pálnak, hogy adjon tul a bányán.

Hoitsy Pál 1896. év őszén Csávolszky Lajos utján megismerkedett Langermann James s.-franciscói lakossal és Hammond Eduárd az északamerikai államok volt consuljával, a kik a bányát megtekintették és kijelentették, hogy részvénytársaságot alakítanak és ez majd megveszi a bányát. A vételi szerződést meg is kötötték. A vételár 300,000 forintban volt megállapítva. Ebből 150,000 forint készpénzben volt kifizetendő, 150,000 forint pedig részvényekben. A részvénytársaság a Csávolszky Lajos elnöke alatt 1896. október hónapban megtartott alakuló közgyűlésen tényleg meg is

alakult. Az alapítási tervezet szerint a részvénytársaság 25 korona értékű 80,000 drb részvényből álló 2,000,000 korona alaptőkével alakult. A részvényekből azonban 60,000 drb (750,000 frt) Langermann Jamest illette a bánya átengedéseért. 19,990 drb (249,875 frt) pedig Hammond Eduárdnak, az északamerikai államok volt főconsuljának volt szánva, a ki azokért a bányaműveléshez szükséges gépeket volt köteles szállítani. A fennmaradt tíz drb részvényt Hoitsy Pál, Csávolszky Lajos, Grázi János, Gärtner János és Festetich Géza gróf vették át. Igazgatókul a közgyűlés Batthány-Strattman Ödön herceget, Berchtold Miklós grófit, Festetich Géza grófit, Langermann Jamest és Hammond Eduárdot választotta meg. Utóbb Boér Béla, Abrudbánya polgármestere is beválasztatott az igazgatóságba. Az ily módon megalakult társaság „Fortuna-aranybánya részvénytársaság“ czimen a keresked. cégjegyzékbe is bejegyeztette cégét. Langermann James által készpénzben kifizetett 50,000 frtból 44,000-et a bánya tulajdonosai Boér Béla és társai kapták, 6000 frtot Berl D., mert ő ezt az összeget a bánya vételára fejében már előzőleg kifizette volt Boér Bélának és társainak.

Langermann James azonfelül a neki jutott részvényekből 12,000 drbot (150,000 frt ért.) Csávolszky Lajosnak adott.

Ebből a bizonyítható tényállásból nyilvánvaló, hogy a részvénytársaság csak 10 drb részvény értékének megfelelő 250 korona alaptőkével alakult, mert 60,000 drb részvényben Langermann James és társai osztozkodtak, 19,990 drb pedig Hammond Eduárdnak volt szánva, a részvénytársaságnak tehát nem is volt eladó részvénye. Ennek dacára 1896 december havában az összes hazai lapokban hatalmas reklámmal egy a részvénytársaság igazgatóságának névaláírásával ellátott prospectus jelent meg, mely Rainer St. Lajos szakértőnek elferditett véleménye alapján azt mutatja csalárd színezéssel, hogy a bánya e befektetett tőkének 60 százalékat, vagyis évi 600,000 frtot jövedelmez és azt a hamis állítást tartalmazza, hogy a bánya a legmodernebb zuzógépekkel van felszerelve.

A prospectus alatt pedig a „Fortuna-aranybánya syndicatusa“ aláírással egy aláírási fölhívás jelent meg a lapokban, melyben a syndicatus részvények jegyzésére szólította föl a nagyközönséget. Ennek a nagyszerű jövedelmet biztosító prospektusnak megjelenése után a közönség özönével jegyezte a részvényeket. A mikor azután a Langermann James birtokában levő részvények javarésze pár hónap alatt elkelt: akkor Langermann James és Hammond Eduárd a pénzt zsebre tették és visszautaztak hazájukba. A szakértőknek a vizsgálat adataival egyező véleménye szerint 510,975 korona fölyt be Langermann James kezeihez részvényekért. A nyomozás megállapította, hogy Langermann James és Hammond Eduárd volt a syndicatus tagja. A prospectusokat Langermann James készítette és tette közzé. Ugyan ő arról is gondoskodott, hogy

Csávolszky Lajos, Hoitsy Pál és Berl D. mindaddig ne értékesítsék részvényeiket, míg saját részvényeit el nem adja, amennyiben erre nézve nevezettekől kötelező nyilatkozatot is vett. Ezek szerint Langermann James és Hammond Eduárd vállalata merő szédélgesen alapult és a jóhiszemű közönség kifosztására irányult. Galád tervüket pedig ritka vakmerőséggel hajtották végre. Cselekményük tehát kétségkívül megállapítja a B. T. K. 370. §-ába ütköző és a 380. §., valamint a 381. §-ának 2-ik pontja szerint minősülő család bűntettét. Minthogy azonban föltalálhatók nem voltak, nyomozó levelet kellett ellenök kibocsátani.

Igy esett meg — az ügyészség alapján földerített adatok szerint — a „Fortuna-aranybánya részvénytársaság” alapítása.

A szerencsétlen részvényesek most már legalább tudják, hogy hová lett a pénzük. 510,970 korona készpénzzel a zsebében tavozott el Langermann James ur. 750,000 frt értékkel szerepel a mérlegben az az aranybánya, a melyet eredetileg 30,000 frttal értékeltek és 249,875 frtot tesz ki a társaság követelése Langermann és Hammond urakon.

Langermann és Hammondot körözni fogják, a többiek ellen pedig a vádat elejtik. Így gyűlik aztán az alsó nép elkeseredése az ellen a regime ellen, mely ilyen büntetteket megtorolni nem bír vagy nem akar és engedi, hogy a ravaszok a népet kizsákmányolhassák és tönkretégyék. Jellemző egyébként, hogy az 1898. évi mérleg a bányát 750,000 frttal veszi föl s a veszteség csak 54,000 frt s ennek a fölvételnek soliditására az igazgatók természetesen felelnek. Mily reálisak a mercantilismus mérlegei.

Római levelek.

Tizedik levél

Most azokról a gavallérokról akartam írni, a kiket negyedik levemben említettem, de már a mécses fenékgigégett, így hát nem írhattam tovább. De már reszketett is a penna a kezemben a bubánattól, ami a szívemet nyomta, mikor az én földönfutó testvérem dolgát tettem a papírra.

Hát csakugyan nincsen már nekünk pártfogónk a nagy világon. Így kell elpusztulni Szent István népének? Miért nem segít rajtunk az országgyűlés, ahová a drága követeket küldjük? Miért nem néz utána a kormány, hogy a *kazárok* nálunk ne uralkodjanak? Miért nem pusztít el minden pálinka fabrikát, ami a népeknek megölője?

De ne szólj nyelvem, nem fáj fejem. Én nem segíthetek a népeknek nyomoruságán, elég nekem a magam baja. Aztán nem is akarom lelkemet felkavarni. Mert hát Isten panaszképen ne vegye azért zarándoklok Rómába, hogy ott még egyszer és mindörökre a pap nyakába dobjam a bűnei-

met. Erre pedig még egy nyugalmas nap szükséges, mer. ha már egyszer Rómába megyek, ebbe a messze országba, azt is akarom, hogy megtisztuljon a lelkem minden bűntől. Ehhez pedig nem elég olyan gyónás, amit azelőtt szoktam megcselekedni, mikor csak oda térgyepeltem a pap elé és tőle vártam az ígét, hogy kérdezné ki bűnomet. Aztán azt feleltem neki amit akartam, mert nem gondoltam, meg, hogy semmit sem ér a gyónás, ha nem őszinte. Aztán megvallom, volt bennem egy kis *becsületérzés is*. Mert hát ha valami rosszat elkövettem, nem úgy adtam elő a papnak amint történt, hanem szépitettem a dolgot, úgy, hogy majdnem ártatlanra mosogattam magamat, ahelyett, hogy kirukkoltam volna a bűnömmel, úgy ahogy azt megcselekedtem.

Most hát éppen ez a sok rossz gyónásom viit Rómába hogy még egyszer meggyónjak mindent úgy, ahogy volt. Most meg el is mondom, hogy mi indított engem erre a nagy szent utra? Hát egy borzasztó történet, amit egy miszcionárius mondott el egy predikációjában. Már elmondom én is, hogy tudja meg minden atyámfia, hogy nem jó az Istennel trefálni. Mert az Isten mindent tud, a mi legtitkosabb gondolatainkat is, azért nem csallhatjuk meg őtet, mikor a gyónásban szépítjük a mi bűneinket. Hát elmondom a dolgot tisztára ahogy történt.

Két missionárius pap utazott egy falun át. A plébános nem volt otthon, azért az egyik missionárius papot kérték föl, hogy jöjjön egy beteghez, aki lírtelen rosszul lett és a halállal vívódik. A missionárius elment társával a beteg házához. A társ künn maradt a ház ablakánál. A beteg asszony meggyónt, a pap feladta reá a penitenciát és feloldozta bűneitől. Ezután kiment a házból és társával folytatta útját. Utközben a missionárius tarse elmondta, hogy mit látott, mialatt a beteg az ő gyónását végezte. Szavai ezek voltak: „Mig tisztelendő atyám gyónatott. Én kíváncsiságból benéztem az ablakon és mit láttam? mikor a beteg egy-egy szót kimondott, egy varangyos béka jött ki a száján, utána egy második belekapaszkodva az elsőbe; utána a harmadik, belekapaszkodva a másodikba, és így tovább. Végre egy nagy varangyos béka jelent meg a beteg szájában, de ez csak a fejét dugta ki, aztán nemsokára vissza huzta magát és a többi varangyos békák is maga után vontak a beteg gyomrába éppen akkor, mikor tisztelendő atyám a betegre raadta az áldást és felállott.” — Megrezen erre a missionárius. „Siessünk vissza — ugymond — hátha *nem jól* gyónt a beteg és bűnei a lelkén száradtak?” — Visszasiettek, de a beteget már *halva találták*. Nagyszomoruan folytattak útjokat, mikor egyszerre egy borzasztó alakot láttak maguk előtt. A sátán egy elkárhozott asszonyt cipelt. Az asszony szemgolyói kicsüngtek, fején hajak helyett kígyók foródtak, arcját fergek rágtak, szájából tüzláng tört elő, mellét kígyók marták. A sátán megállott az ő borzasztó foglyával a két missionárius előtt, a két pap felismerte ez elkárhozott asszonyban azt az asszonyt, aki épp az imént gyóntatott meg az egyik. A szerencsétlen elkárhozott asszony ekkor rémes hangon csak ennyit mondott: „Elkárhoztam, mert szégyeltem igazán bevallani bűnomet, azért az én gyónásom szentségtörő, istenkáromló gyónás volt.” E szókat mondva tovább haladt sebesen a sátán, sietett vele a pokolba.

Csak most értette meg a két missionárius pap, hogy mit jelentettek azok a varangyos békák, amik kijöttek a beteg száján és ismét visszavonultak annak gyomrába. A bűnők voltak ezek, melyeket az asszony igazán tisztán me-

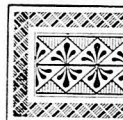
gyónt. De v
e miatt azo
szintén meg
szony elká
égni mindö

Hát e
még nem g
talán el ser
méből le a
Oh Isten,
Csak még
követni.

De bi
tartani.

Most
jóságos Iste
tudom min
Rómában. n
nem teheti
tudós.

Csak
„Üdvözlégy
Csoko

Tem
Sche
Viss
Ott

Atö
De a
Viss
Mik

Ki-k
S ke
Soks
De l

Hö
Béka
De p
Min

Álme
Taka
Ott
Láto

gyónt. De volt egy bűne, a mit nem gyónt meg igazán, és e miatt azok a bűnök sem lettek megbocsátva, melyeket ő szintén meggyónt. E miatt történt, hogy a szerencsétlen asszony elkárhozott, és most is ott ég a pokolban, és ott fog égni mindörökké.

Hát ezért vagyok én most olyan nagyon szomorú mert még nem gyóntam meg bűneimet a jubileumi papnak. Hátha talán el sem érem a holnapi napot, mikor a jó Isten kegyelméből le akarván rázni lelkemről életemnek minden bűnét. Oh Isten, légy irgalmas az én szegény bűnös lelkemnek. Csak még holnapig éljek. Tudom nem fogok több vétet elkövetni.

De bizom is a jó Istenben, hogy meg fog engem tartani.

Most már nem írhatok többet. Majd ha kibékültem a jószagos Istennel, akkor majd folytatom a leírást. Mert hát tudom mindnyájan kíváncsiak arra, hogyan mi is történt még Rómában. mert biz sokan vannak, akik ezt a nagy utat meg nem tehetik, hát legalább halljanak valamit attól aki abban tudós.

Csak arra kérem mindnyájukat, mondjanak értem egy „Üdvözlégy Máriát”

Csokolom a pujjakat.

Pohos Márton.

Anyám sirjánál.

*Temetőben lágyan fúj az esti szél,
Sebes szárnyán fájó szívem ultra kél.
Visszaszálllok a multaknak honába,
Ott nyugszik meg az elhagyott és árva.*

*Atölelem porló anyám fejfáját,
De a lelkem az már messze messze szállt,
Visszavágyja a rég elmúlt időket,
Mikor anyám ölelt át még engemet.*

*Ki-kihullik egy könnyesepp a szememből,
S kemény fáról szomjas földre legördül.
Sokszor tűnt fel régen is könny szemembe,
De letörle jó anyámnak szerelme.*

*Hő imádság, könyörgés jön ajkamra,
Békét esznek a porladó hancakra,
De fájóbb és keserves most az ima,
Mint mikor rá édes anyám tanita.*

*Álmot hoz az esti szellő szememre,
Takaróm a fekete éj lepele,
Ott alszom el áldott anyám sínhalmán,
Látom a mint szolgál az ur zsámolyán.*

*Temetőben reggeli szél fujdogál,
Sebes szárnyán lelkem multba visszazáll.
Megnyugszik én áldott anyám jó képén,
Áldás legyen, béke lengjen emléken.*

Zalai Tihamér

A semmirekellő.

Tízennyolcz esztendővel ezelőtt volt a Zoltán Endre háza olyan zajos, mint most. Akkor is sürögtek-forogtak az emberek a széles tornáczon. Csakhogy akkor lábujhegyen, zajtalanul jött is, meg távozott is mindenki. Ma nem. Ma hangoson és vigan vannak.

Akkor, tízennyolcz esztendeje most éppen, egy halvány haldoklóhoz jöttek el az ő barátnői. Csak azért, hogy a szalon üvegajtóján keresztül mégegyszer láthassák Zoltán Endre feleségét, aki életet cserélt életért

A jövő-menők aztán átmentek a folyosó végére. Ott ölbe kaptak egy piros pántlikás fejkötőjű, siró-rivó jószágot, aki mereven, semmitmondólag függesztette szemeit az öt búbálóra. Hogyan is tudhatta volna ez a poronty, hogy miért sirnak körülötte?

— Szegény, kis árva te! Még édes anyádat se fogod ismerni — mondogatta Bálintfy Gáborné, legjobb barátnője a haldoklónak.

— Mit fog csinálni Zoltán Endre ezzel a kis békával?

Ezt a kérdést vetette föl mindenki.

Igeis, voltaképpen azt akarta tudni mindenki ember fia-lánya, vajjon megnősül-e újra a dúsgazdag Zoltán Endre?

Mert hiszen Paulácskát fel kell nevelni. Neki anya kell! Persze, hogy meg fog nőszülni. Feltétlenül visz asszonyt a házhoz. Csak a gyászidő teljék el.

No, hát nem volt igaza annak, aki ezt állította.

Mert Zoltán a gyászidő elmulásával se feleségesedett meg másodszer.

Anyja is, apa is volt egy személyben. Ő, maga akarta nevelni Paulát, aki szakasztott édes anyja volt. Üde, mint a harmat. Édes, mint az édes anyja édes csókja.

Meg azután Zoltán Endre nem úgy szerette boldogult feleségét, hogy annak helyét ögtön mással töltötte volna be. Oh, nem.

Hiszen nem lehet felednie azt a filigrán kis babát, akit ő — az erős ember — pilleként kapott az ölébe. Aki szerette őt a végtelenségig, az odaadásig . . .

Gyöngye kis törekeny jószág volt. Oh, hiszen félt, rettegett ő, Zoltán Endre attól a naptól, melyen majd a koczka elfog dülni.

Tanácsokat kért orvos barátaitól. De hát ezek — én édes Istenem — mit tudnak előre?

A filigrán kis asszonykát látták sokszor. Nem kellett oda tüzetes orvosi vizsgálat. Mindegyik megmondta, hogy az asszony gyenge. Olyan mint a szellő. Mint a lehelet. Mint a hópihe. El se kell fujni, mégis elolvad.

A halál okául aztán az egyik konzultáló, czvikkeres doktor azt találta mondani, hogy:

— Alighanem . . . valószínű . . . igen-igen: időelőtti szülés.

Zoltán Endre is azt gondolta. Egy kicsit gondolkodott. Aztán tökéletesen igazat adott a czvikkeres profeszornak.

— Igen, ugy van! Időelőtti . . .

Aztán ledobta magát a fénymázos, szönyeges padlóra s úgy vonaglott ott, mint egy megesonkitott kigyó.

— Én édes, én drágám! Én filigrán kis babám, angyalom te . . .

A jajgatás azonban mitse használt. Zoltán Endre is tudta ezt. Nem is jajgatott tovább. Tudta, hogy kötelességek várnak reá. Anya akart lenni. Az is lett.

A kis Paulácska — mintha nem is a néhai filigrán kis asszony leánya volna, erős, izmos hajadonna fejlődött. Aztán olyan szép lett, mint édes anyja volt. Aki látta, azt hitte, hogy a tavasz áll előtte minden üdeségével.

Mert éppen ma tizennyolcz esztendős. Ma esküvője előtti napon.

Azért van lötás-futás, sürgés forgás. Éppen, mint tizennyolcz esztendeje. Csakhogy akkor a szemekben a könnyűt a bánat, most meg az öröm sajtolja ki.

— Paulácskám, édes, — czirógatja özvegy édes apja — drága vérem — mond édes: szereted-e, igazán, szereted-e Bálintfy Gyulát?

— Apám — felelte megriadva a leány — lennék-e felesége Gyulának, ha nem szerelem kötne hozzá?

— Nem édes angyalom. Ne félj! De lásd, mint apád aggódom érted. Igaz, hogy Gyula derék, kedves jó fiu. Olyan mint az apja volt, aki — ugyis tudod — ezelőtt öt evvel halt meg. Én vagyok a gyámapja. Vagyis voltam. Mert Gyula már nagykoru. Állása is tisztességes: járásbirósági jegyző. Lehet — sőt lesz is — belőle törvényszéki elnök.

Hanem nézd, édes lányom: apádat nagy fájdalom érte akkor, mikor te születél. Ki tudja, mi vár még rám az élet homályos utain. Lehet, hogy nagyobb bú, mint amennyit egy szív elbir . . . Mond csak édes: ha most, kiderülne, hogy Gyula méltatlan hozzád, — szeretnéd-e akkor is?

— Mindig, örökké! szólt a leány égő kipirult arczczal.

— Vagy, ha elhárithatatlan akadályok merülnének fel, melyek a házasságot lehetlenné tennék?

— Próbára akarsz tenni, apám? Ne, ne üzz tréfát a szent és tiszta érzésből, amely boldogít. Tünnék ki bár, hogy Gyula bünös, elvetemedett, aljas; vagy sütné bár a világ akármilyen bélyeget is homlokára: én, az övé leszek, vagy a halálé. Gyalázatát elsimitánám erényemmel. Vagy megosztanám vele még a börtönt is. De nélküle élni nem fogok.

— Hátha — semmirekellő lenne?

— Mit értesz ez alatt, apám?

— Teszem, ha nem szeretne, mi?

A leány nem felelt. Csak magában susogta:

— Akkor . . . akkor meghalok.

Zoltán Elek mosolyogva eszokolta meg leánya homlokát. Megnyugtatta. Azt mondta neki; csak egyszerű kérdés akart lenni az egész. Semmi más . . .

Aztán bement abba a szobába, amelyben tizennyolcz esztendő óta nem volt senki. Abba, amelyikben meghalt az ő felesége, a filigrán baba.

Minden butor ugy volt ott, mint ezelőtt. Nem nyult azokhoz senki. Nem is nyulhatott. Hiszen a szoba kulcsa mindig nála volt. Már be is akarta falaztatni, mint ahogyan a „Magyar Nábob” regényben olvasta. Az öreg Kárpáthy is szerette, tisztelte Fannyját. Zoltán se falaztatta be az ajtót. Csak erre az időre várt. Erre a napra.

Leánya is kérte:

— Ugyan apus, mutasd meg már anyika szobáját. Sohse mutatta meg.

— Majd ha férjhez mész. Akkor, majd akkor. Akkor majd előveszem az ő ékszerait. A te nyakadra fűzöm az ő klárisgyöngyét, a te ujjadra az ő gyémántgyűrűjét, a te hajadba az ő zafir köves diademját . . .

Ott volt a füledt, dohos levegőjű szobában. Az íróasztal előtt állt. Abban voltak az ékszerek. Meg is találta. De keze az ékszertok alatt valami papiros csomóba ütközött.

— Mi ez?

„Naplóm.” Ez volt a papiros csomónak első lapjára írva.

Zoltán Elek olvassa, lassan olvassa meghalt felesége naplóját. Aztán arcza mindegyre sápadtabb lesz. Azután újra visszatér az a halálos sápadtság arczára. Rajt is marad.

A napló utolsó sorai ezek voltak:

„Bocsáss meg . . . bocsáss meg. Anya voltam akkor már, mikor a te feleségeddé lettem . . . szerettem . . . nem tehetek róla . . . bocsáss meg . . .”

Zoltán öt perczig mereven nézte a sárguló sorokat.

— De ki volt hát az az ember — kiáltotta végre a fájdalom paroxismusában — haját, ruháját örülként tépve:

— Ki volt, ki volt?

Kezével — melyben a napló volt — hadonászni kezdett és ekkor a naplóból kiesett egy férfi arcsképe.

Mikor ezt az arczképet meglátta Zoltán Elek — felordított mint a kölyökvesztett tigris.

Az arczkép legjobb barátjának, Bálintfy Gábornak, leánya vőlegénye apjának képe volt

Félóra mulva már a vőlegény szobájában volt Zoltán Elek.

— Nem veheted el lányomat, öcsém. Meg is mondom, miért? Olvasd el ezt a naplót.

Mikor a napló végére ért Bálintfy Gyula, kérdő tekintetet vetett Zoltánra.

— Itt napló. Ismét

A jegy uram. én m

Most r

Nézze; én

hogy önt m

lana. Csak

kellő lenne

szeretné, h

zolt az ör

Paula fele

nek édes a

Az le

Azonk

kor Zoltán

kellőnek, r

lott a jegy

éjszakán,

szíven lőtt

A hó

piros vér

tudta szer

Mind

Pápán, ah

sírköve, be

Az e

buzgalmu p

tető sugara

ót az igaz

Marczal kö

szívű ura,

ritka jószág

lomot újra

ték. Ezt a

erdélyi püs

tele mellett

nek kifejez

diszítették

Gárdonyból

parasztleán

ben rózsab

gadtott és r

— Itt van egy arczkép is. Ez volt. Erről szól a napló. Ismered?

A jegyző szemlesütve felelt most: Igaza van, uram, én nem lehetek férje Zoltán Paulának.

Most még egyet — szól siri hangon Zoltán Elek. Nézze; én kikérdeztem Paulát. Meggyőződtem arról, hogy önt még akkor is szeretné, ha a bitófa alatt állana. Csak egy esetben nem. Akkor, ha ön semmirekellő lenne. Ez alatt pedig azt érti Paula, ha ön nem szeretné, ha visszaküldi neki a jeggyűrűt, amit ő huzott az ön ujjára. Tegye meg ezt, uram. S akkor Paula feledni fogja önt, mint semmirekellőt. Igen önek édes apja büneért semmirekellőnek kell lenni.

Az leszek — felelt komoran Bálintffy Gyula.

Azonban nem volt igaza az apának. Mert amikor Zoltán Paula elolvasta völegényének, a semmirekellőnek, róla lemondó sorait, mikor a levélből kihullott a jeggyűrű is, hát akkor Zoltán Paula azon az éjszakán, hófehér ágyában, egy buldogg-revo-verrel szíven lötte magát.

A hófehér párna csupa piros volt a halott leány piros vérenek hullásától, a ki még a semmirekellőt is tudta szeretni.

Mind ez pedig történt az Ur 1896-ik évében Pápán, ahol az egyik temetőben ott van Zoltán Paula sírköve, benne az ő gyönyörűséges arczképével.

HIREK.

Az erdélyi püspök a palócok közt. Erdélynek lángbuzgalmu püspöke nemcsak megyéjében árasztja el a hit elterelő sugarait, de még a jó palóc néphez is elment, hogy őt az igaz hitre buzdítsa. Csitár nógrádmegyei faluban, mely Marczal község filiája, az idetartozó Gárdony pusztá nemesszövű ura, Mailáth Géza gróf, a püspök testvérbátyja és ritka jószágú n-je Zichy Marietta grófnő az omladozó templomot újra építették, kifestették és gyönyörűen félfékesítették. Ezt a templomot szentelte fel Mailáth G. Károly gróf erdélyi püspök július 29-én a vidéki lakosság nagy részvétele mellett. A község lakói külsőleg is iparkodtak örömlüknek kifejezést adni, azért a templom környékét szépen feldiszítették lovasbandériummal, mozsárlövészekkel fogadták a Gárdonyból hirtől érkező főpásztort. A község nevében egy parasztleánya fogadta a püspököt s szép szavak kíséretében rózsabokrétát nyújtott át neki, mit ő nagy örömmel fogadott és röviden megköszönt. Majd a templomszentelést végezte a környékbeli papság és növendék-papok segédkezése mellett. A szentelés végén megáldotta a gyönyörű fehér selyem miseruhát, melyet a fiatal grófnő készített a templomnak. Mise után áldást adott a jelenlévőkre s a szószékre lépett, hol lelkes szavakban ecsetelte a templomnak szent voltát, fonságát és buzdította a hívőket, hogy ne csak a szent misében, hanem azonkívül is látogassák az Oltáriszentséget, mert az itt rejtőző Ur Jézusnál biztos se-

gítségét nyernek. Kívül a szent beszédet Frank István dr. rimóczyi plébános tartotta. Délben a kerületi papság és az urodalmi igazgatóság Majláth Géza gróf vendégszeretetét élvezte. Este 6 órakor az új temetőt szentelte meg a főpásztor. A szertartás végén itt is szentbeszédet tartott megindítóan a megholtak iránti kegyeletről s a jó halálra való készületről és nagy hévvel buzdította az ottlevőket a boldogságos Szűz iránti kegyeletre, mer ő valamint az életben mindig segítők, úgy halálunkban megmentők lesznek. A szentbeszéd után együtt imádkozott a hűvekkel az élőkért és megholtakért. Mária-ének zengedezése között tért vissza a kastélyba s itt az iskolás gyermekek között jubileumi emlécskéket és képeket osztott ki s a hittanból kérdezgette őket a jószágos főpásztor. Julius 30-án még Gárdonyban maradt, hol délelőtt buzgón gyóntatta az oda sereglő hívőket.

Wolafka Nándor jubileuma. Wolafka Nándor cz. püspök debreczeni prépost-plébános vasárnap ünnepelte meg pappá szenteltetésének 25-ik évfordulóját s ez alkalomból nagyszerű ovációkban részesült a polgárság részéről. Szombaton este vagy 30,000 ember lampios menetet rendezett a tiszteletére. A julárius szent misén a ragyogóan földszített templomban megjelentek a város előkelőségei, a hatóságok, testületek és a hűvek ezrei. A nagymise után a jubilans beszédet mondott az ember és hazaszeretetről és a felekezeti békéről. Este a nagyerdő vigadóájában 400 terítékű banket volt Wolafka tiszteletére.

A váci püspök fogadtatása. Csáky Károly gróf augusztus ötödikére tüzte ki bevonulását székvárosába. Bár még egy hét választ el a naptól, Váczon már is nagy élénkség tapasztalható. Az utcák díszítéséhez, a diadalkapuk felállításához már most hozzáfogtak, a püspöki palota átalakítását befejezték s megérkeztek az új püspök ezreket érő butora hatalmas butorszálító kocsiban. Csáky gróf már elhagyta az esztergomi kanonoki lakását és Sujánszky Antal nagyprépostnak a vendége. Váczon pedig az ünnepélyt rendező bizottság tegnap tartotta utolsó gyűlését, a melyen a részletes programot egybeállították. E szerint az új püspök augusztus 5-én reggel tízedfel órakor érkezik Esztergom felől külön vonattal. A vonatot, a melyen a püspök és rokonsága utazik, a határban mozsárlövészek üdvözlők. A püspök a váci palaudvaron ornátusba öltözik és a Csáky-család hintóján vonul be. A hivatalos fogadtatás a Konstantintéren felállított diadalkapu előtt lesz, ahol Zádor János polgármester a város, Fazekas Gusztáv megyei főjegyző Pestvármegye nevében üdvözlők őt. Gajary Géza országgyűlési képviselő vezetése alatt levő banderium lovagol elöl, ezt követi a püspök kocsija s a kíséret. A székesegyház előtt a hatodik honvédhuszár ezred tartja fenn a rendet. Benn a templomban a káptalan élén Virter Lajos nagyprépost fogadja az egyházmegye főpapját, aki misét mond s azután prédikál. Délben a püspök a városnak és küldöttségeknek díszbeszédet ad a Kuria szállóban s azután a vidéki küldöttségeket fogadja. A város, ugyszintén a székes káptalan igen sokat költ a díszítésekre, ez utóbbi a székesegyházat, ahova ez alkalommal csak jeggyel lehet bejutni, díszíti fel impozánsan. Minthogy a fogadtatás rendkívül fényes lesz s a három megyére terjedő egyházmegyének minden nagyobb városa képviselteti magát, a rendező bizottság kéri a küldöttségeket, hogy előre jelentsék be jövetelüket. Este fáklyásmenet lesz. Gajary képviselő szól a püspökhöz, a dalárda pedig énekelni fog.

Az utolsó portiuncula-lakoma. Augusztus másodika, a portiuncula nevezetes ünnepe a Szent Ferencz-rendi szerzeteseknek. Évenként nagy ünnepélyességgel ülik meg a Ferenczrendiek mindenfelé a portiunculát. A portiuncula napján az egyházi ünnepek után nagy lakomát szoktak rendezni a Ferencziek, amelyre a városi előkelőségek is hivatalosak. Augusztus elsejével azonban új szigorított rend lép életbe a Ferenczrendi kolostorban, amely eltiltja a lakomák rendezését. Külön engedelemmel azonban még az idén megtartják a portiuncula lakomát, melyre a katonai előkelőségeket is meg fogják hívni. A jövő esztendődtől kezdve a Ferencziek csak egyházilag ülik meg a portiunculát.

Aki a királylival akar telefonozni. Jancsok János tekintélyes pancsovai birtokos, törvényhatósági bizottsági tag vasárnap délelőtt a postára ment s ott azzal a különös kéréssel állott elő, hogy egyenesen a királylival akar beszélni, mert rajta nagy sérelem esett és az ő baján más a világon senki sem segít, csak a király. A postán látták, hogy egy szerencsétlen örülttel van dolguk, azért a lehető legkíméletesebben bántak el vele. Egyben segítségért a rendőrségre telefonáltak. Hiába magyarázták Jancsoknak, hogy a király nincs itthon, nem ment el a telefontól. Végre úgy elgúnyosították ki a szerencsétlen ember kivánságát, hogy egyik rendőr a másik szobába ment s onnan felelt telefonon, persze mindent megígérve. Mikor Jancsok a királylival való beszélgetést nagysokára elvégezte, akkor Vilmos császárt hívta a telefonhoz, mert Vilmos császár az ő barátja. A feltűnővé váló beszélgetést a postán már szerették volna félbeszakítani s azt felelték neki, hogy Vilmos császár Khinába ment. Jancsok azonban követelte, hogy a császárt hívják haza Khinából, mert neki sürgős beszélni valója van vele. Így ment ez majdnem 12 óráig, míg végre sikerült a szerencsétlent a hivatalból eltávolítani. Mivel pedig betegsége veszélyesebbé vált, a kórházba szállították.

Borzalmas boszu. Varsóból jelentik: Rzendzainy községben, amely a Siedlic-kerületben van, Swincika nevű asszony elvesztett egy pört, amelyet a Vyszinszky-család ellen folytatott. Boszut esküdött és ennek végrehajtására retentő tervet eszelt ki. Belopódzott Vyszinszkiék lakására és mialatt azok ebédhez ültek, a konyhában mérget kevert az ételükbe. Az egész hat tagból álló család iszonyu kínok között meghalt. A gyilkos asszonyt elfogták.

A kalapács. A temesmegyei Sipet községben együtt dolgoztak a kovácsműhelyben Homorult József kovácsmester és Bogsán Mihály, a segédje. A segéd kényelmesen csesztgette le az üllőre a nehéz kalapácsot. A mester rászólt: Ne lustálkodj, hanem üssed erősebben azt a vasat. A legényt elöntötte a vér. Fölkapta a három kilós kalapácsot s neki rontott vele Homorultnak. „Nohát, most jobban ütöm”, — kiáltotta, s a kalapácsal úgy fejbe vágta a gazdáját, hogy az holtan rogyott össze. A gyilkost elfogták.

A mérge. Bajnai Pál, Vojnich Sándor országgyűlési képviselő kocsisát — mint szabókatki tuósitónk jelenté — két rossz hírű nő megmérgezte. A mérgekeverők a kocsis borába vegyítették a mérget, mikor aztán végeztek a szerencsétlennel, teljesen kifosztották. A csendőrök elfogták a gyilkosokat. Házkutatást tartottak a lakásukon, mely alkalmal tömérdek mérge és lopott holmit találtak. A mérgekeverők be is vallották, hogy Bajnai Pál nem az első, akit méreggel pusztítottak el. A vizsgálat folyik.

A „Habsburg” vizrebocsátása. Szeptember 9-én bocsátják tengerre legújabb hadihajónkat, a „Habsburg”-ot. A hajó már majdnem elkészült. A hatalmas új hajó, amelynek gépezetei 11,900 lóerőt fejtenek ki és amely óránként 18.5 tengeri mérföldet képes haladni, az újabbkori hajóépítésnek egyik remeke. A képviselőház elnökségét a belügyminiszterium most átiratban értesítette, hogy szeptember 9-én Triesztben Frigyes főherczeg jelenlétében vizrebocsátják a „Habsburg”-ot és hogy az ezzel kapcsolatos ünnepekre a haditengerészet meghívta a képviselőház tagjait.

Társas Zarándoklat Lourdesbe.

Rendező *Karlsberg és Társa nemzetközi utazási iroda*, (Budapest, VII., Bethlen-utca 4. szám.) Vezető: *Fajt János plebános Erzsébetfalván*. Indulás: 1900 augusztus hó 27-én, visszaérkezés szeptember 11-én. Utazás időtartama 16 nap. Utirány: Budapest — Bécs, — Salzburg — Innsbruck — Buchs — Einsiedeln (schweiczi kegyhely) — Zürich — Bern — Genf — Lyon — Tarascon — Cette — Toulouse — Lourdes. — Vissza: Lourdes — Toulouse — Cette — Lyon — Genf — Bern — Zürich — Wilten, (tiroli kegyhely) — Innsbruck — Sebothol — Bécs, — Budapest. Reszvételi árak 7 napi elsőrangú ellátással: III. oszt. 90 frt, II. oszt. 170 frt I. oszt. 220 frt. Ellátás nélkül III. osztály 80 frt. Bővebb felvilágosítást nyújt a fentnevezett iroda vagy főt. **Fajt János** plebános *Erzsébetfalván*.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

A fiatal szerb király tényleg elveszi *Masinné* asszonyt, egy nérnök özvegyét. Az ország egy része helyesli, a másik része nem. Egelőre sikerült Sándor fejedelemnek a zavart magáról elhárítani, de nem lehet tudni meddig tart a nyugalom. *Milán*, a fejedelem atyja Bécsben van s kézzel-lábbal ellene van a házasságnak. Nem is fog nyugodni egyhamar s ha már nem sikerült a házasságot megakadályozni, még sok bajt fog e miatt fiának szerezni. Egy csomó öregebb tiszt s előkelő hivatalnok lemondott, mert ellene vannak a házasságnak, de komolyabb akcióra nem készülnek, mert meg vannak győződve, hogy az egész házasság nem fog soká tartani, a fiatal fejedelem maga meg fogja unni. A vicczlapok persze gúnyolják a királyt, mert egy sokkal vénebb asszonyt vett feleségül.

A Khinaiak ügyében nincs újabb fordulat. Egyik nap az hallatszik, hogy a pekingi európaiak a követekkel együtt élnek, másnap meg az hirdik, hogy csakugyan megölték őket. Találkoznak tanuk, kik látták a szörnyű mészárlást, de találkoznak olyan tanuk is, kik még az utóbbi napokban is beszéltek az európaiakkal. Így hát a híreknek nem lehet semmi hitelt sem adni s az idegen hatalmak inkább arra számítanak, hogy a pekingi európaiak nem élnek. De hogy mit csináljanak Khinával, azt maguk sem tudják. Egy-két nagyhatalom, mint az angol, német és orosz szeretnék feldarabolni és szétesztani. Az amerikai, osztrák-magyar, francia és olasz azonban azt tartják, hogy elég az idegeneket megvédeni s a rendet helyreállítani. Khinát kárpótlásra kényszeríteni s aztán maradjon Khina továbbra is magának, ami a leghelyesebb politika. Most csak szállítják

nyakra-fő
való e ön
nem igen

An
sége a de
dig 80.000
száma 2
ötödörös.
páratlanul
források r
czáfolják.
veszteségü
2666, seb
sebesült
azonban k
berük feke
tekintjük
érzékeny
egyhamar

Ber
most feje
delmet te
ült a műv
vele. Ben
készült a

bornokot,
tem a Va
mes kocsi
volt fogva
szabad já
hívták a
kal, akik
bazilika r
értünk, a
szített sz
ratánál a
tunk a k
zásomra
loggiába
ványterem
ban állott
tak s úgy
álló halk
mulva fo
kinyílt az

Tisz
reszt nagy
tettük, a
foglaltam
tását feje
atya azt i
lesznek-e
tieket alk
gének, ha
bibornokk
megügvel
száj szab

nyakra-főre a kat naságot a khinai partokra, a Peking felé való e'önyomulás azonban csak későbbre marad, mert még nem igen mernek a savanyu almába harapni.

Angol veszteségek Afrikában. Az angolok vesztesége a delafrikai háboruban megbizható adatok szerint eddig 80.000 ember. A Délafrikában operáló angol hadsereg száma 221.000 embert tesz ki. A veszteség tehát két ötödörös. Ekkora vesz eség Napoleon északi hadjárata óta páratlanul áll a vilagtörténelemben. Az angol hirszolgáltató források most azon vannak, hogy ezeket az adatokat megczáfolják. A július 8-án publikált jegyzék szerint az eddigi veszteségük összesen 22.000 emberre rug. Ezek közül elesett 2666, sebeiben meghalt 6 5, betegségben meghalt 4535, megsebesült 11.576, fogságba esett és eltűnt 1986 ember. Az azonban beismerik, hogy ezeken kívül körülbelül 20.000 emberük fekszik kórházban. Ha az angolok redikált számadatait tekintjük is, nyilvánvaló, hogy a maroknyi bur sereg olyan érzékeny csapást mért a britt orosz áura, melyet az nem egyhamar fog kiheverni.

A pápa és a festő.

Benjamin Constant, a híres francia arczképfestő ép most fejezte be a pápa arczképét, amely az ősz egyházfejedelmet teljes ünnepi ornátusban mutatja. A pápa többször ült a művésznek s azoközben egészen fesztelenül társalgott vele. Benjamin Con tant most érdekesen írja le, hogy hogyan készült a pápának legujabb arczképe.

— Reggel — így írja — meglátogattam Rampolla bibornokot, utána pedig Mathieu bibornok kíséretében elmentem a Vatikánba. Kellemes hűvös áprilisi nap volt. Kényelmes kocsi mentünk, mely elé két hosszú farku fekete ló volt fogva, mert a bibornokoknak Róma utcáin csak kocsin szabad járnok. Nyolcz óra volt reggel. A harangok misére hívták a népet s az utcák lassan telni kezdtek zarándokokkal, akik a Péter-templomba igyekeztek. A hogy a pompás bazilika mellett elhajtottunk, egy tágas, oszlopos udvarba értünk, amelynek közepén a tiarával és pápai czimerrel díszített szökőkútból ömlött a víz. A Damaszkusz-udvar bejáratánál a svájci gárda üdvözölte a kardinálist. Itt leszálltunk a kocsirol, s néhány lépéssel — legnagyobb csodálkozásomra — a liftnél voltunk, a mely egyenesen a Rafael loggiába vitt. Innen e'őször a Tiepolóra emlékeztető márványterembe lépünk, ahol néhány svájci festői uniformisban állott őrséget. Amint megláttak bennünket, glédába álltak s úgy üdvözöltek. Beléptünk az előterembe. Az ajtónálló halk hangon jelenette, hogy a szent atya néhányperc múlva fogadni fog. És valóban néhány pillanat múlva kinyílt az ajtó s a terem végén feltűnt a pápa alakja.

Tiszta fehérbe volt öltözve, s a ruháról a pápai kereszt ragyogott le. Miután az előírtas térhajtasokat megtettük, a pápa leült. Jobbra tőle Mathieu bibornok, balra én foglaltam helyet. A beszélgetés elején a pápa azt az óhajtasát fejezte ki, hogy többször szándékozik ülni. A szent atya azt is megkérdezte, hogy a délutáni órak alkalmasak lesznek-e a festésre. Tisztelettel válaszoltam, hogy a délelőtieteket alkalmasabbnak tartom. Hala a szent atya jószívűségének, hamar megegyeztünk. Mialatt XIII. Leó pápa Mathieu bibornokkal a francia egyház viszonyairól beszélt, addig én megfigyeléseket tettem a kicsi, élénk, ragyogó szemeken, a száj szabásos vonásain, merész és mégis végtelen gyengéd

arcvonásain. Másnap reggel kilencz órakor volt az első ülés. Nagy örömet éreztem. Mily élénk az emlékező tehetsége, mily szípkázó a szeileme, daczára a kilenczven esztendőnek. Alig tudtam csodálkozásomat legyőzni. A nem régiben elhunyt Galguière szobrászra terelte a beszédet. A beszélgetés folyamán folyvást az arczát figyeltem.

— És mit szándékozik az arczképpel tenni?

— Szentségednek akarom átengedni.

Az ön jósága meghat. Ki akarja a képet a világkiállításra állítani?

Azt feleltem, hogy erre bizony már nincs idő, hogy jó helyet kaphasson a szépművészetek palotájában.

— Akkor vigye el a katolikus misszió házába, a Trocadero. Beszéljen ez ügyben Lafont-tal és du Teil báróval.

Megígérttem, hogy megteszem. Beszélünk még a tizenötezer zarándok fogadásáról is.

— Megható — mondta a pápa — ezt a nagy mozgalmat szemlélni, ezt a vallásos buzgalmat, amely számtalan em: ert Rómába vonz, az egyszerű parasztól fel a fejedelmekig. Adjon Isten nekem erőt, hogy mind fogadhassam őket s áldásomat hinthessem rájuk! A hittel és evangéliummal mily könnyen lehetne boldog az emberiség. Ah, az evangelium, igen, ez az örök bölcsesség könyve és egyszerűsmind a vegnélkü i boldogságé. Minden kérdésre válasz. És ezt minden kereszténynek sokszor, kellene olvasnia.

És az ősz pápa egész teste remegett, amikor ezt mondta.

A socialis kérdés hajdan és most. Irta dr. Verus. II. kötet. A keresztény társadalom programja. Nagy 8-rét alak 322 lap. Ára füzve 4 korona, kötve 5 korona.

1899. év őszén a fenti czim alatt megjelent mű elsőkötetét kitüntetéssel fogadta a katolikus világ. A kath. sajtó is nagyon behatóan foglalkozott a rendkívül érdekesen megírt művel, a melyet, mint a nemzetközi, istentagadó socializmus elleni fegyvert ajánlották olvasóiknak.

A második kötet, mely a XIX. század katolicizmusával, a modern állam és annak tarthatatlansága, az iskolakérdés és a munkáskérdéssel foglalkozik, szintén igen alaposan és nagy készültséggel van írva. Szerző igen jól választotta meg a témákat, melyekről írni hálás dolog, de jól és katolikus szellemben írni nehéz feladat, amelyet azonban dr. Verus remekül oldott meg. A mű tartalmából, mely 20 fejezetre van osztva, közöljük a következő érdekesebb fejezetek czimeit: A XIX. század és a katolicizmus. A XIX. század modern állama, A kereszténység államtana, A modern kor házassági köteléke, Az iskolakérdés, Az agrárosztály bajai és azok orvoslása, A munkás védtörvény, A munkabér égető kérdése, A munkásbiztosítás, A kisipar válsága és rendezése, A pénz hatalma, A sajtó hatalma, A philosemitizmus és antisemitizmus vagyis a zsidókérdés, A legszegényebb osztály és az állam stb. A mű harmadik és befejező köteté sajtó alatt van s f. év szeptember hó elején meg. A könyv kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvtárában (Budapest, VIII. Prater-u. 44.) Az összeg előzetes beküldése után a szállítás bérmentes.

Gyónási könyvecské. *Szent áldozási imák s néhány szent ének.* Elemi iskolai tanulók számára írta *Baumann Károly* hitoktató. Ezen hasznos kis füzetet, mely a Szt. Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében kapható, ajánljuk a lelkészkedő papság, hitoktatók és szülők figyelmébe. Ára 20 fillér. Tömeges megrendelésnél árengedmény.

Az 1900. évi szent jubileum kézikönyve. Írta *Kereskényi Gyula*, érdi esperes-plebános. A könyv mindenről felvilágosít, ami csak a jubileumra tartozik; és ami a munkának állandó becsé, az a *bucsu*król szóló rész, amiből világosan meg fogja tudni mindenki, hogy miben áll a bucsu, amit olyan sokszor emlegetnek a jó hívők, de a mit kevesen ismernek. Az újságok nagyon dicsérik a könyvet. Megrendelhető a Szent Gellért Kath. Műintézetnél, Budapesten. Ára 3 korona.

Magyarország és a zsidóság. Írta *Petrássevich Géza*, a jeles katolikus hírlapíró ily című nagyszabású munkájának immár megjelent a második kiadása. Irodalmunkban valóban ritka jelenség, ha egy tudományos színvonalon álló műből rövid idő alatt új kiadást kell rendezni. Ez bizonyítja, hogy *Petrássevich* műve mily alaposan van megírva. És tény, hogy aki a zsidókérdéssel komolyan és behatóan akar megismerkedni, bele akar hatolni a zsidó nép jellemébe, ismerni akarja történetét, vallását és pszichikumát, egész lényegét, aki a maga elrettentő valójában akarja megismerni a zsidóság befolyását Magyarország közgazdasági kulturális és társadalmi életére, az olvassa el e könyvet. A 205 oldalra terjedő, nyolczadrét alakú könyv ára füzve 3 korona. Megrendelhető a Szent Gellért katolikus műintézet könyvkereskedésében (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

„Mária Országá” cím alatt *Hoós János* temesvári áll. tan. képezdei ének- és zenetanár egy igen hasznos zenefolyóiratot ad ki, melyből eddig már 5 füzet jelent meg. A magyar zene- és költővilág legkitűnőbbjei sorakoztak a szerkesztő mellé, s e gárda elég biztosíték arra, hogy a további füzetek is ép oly tartalomduak lesznek, mint az első öt. Szébbnél szebb egyházi s főleg Mária-énekek tölrik meg a füzeteket. Az énekek mind kétszólamuak s orgona- vagy zongorakisérettel vannak ellátva. Eddig a következő 40 oldal jelent meg: Bízalom Máriában, Rózsafűzér, Mennynek földnek dicsőséges királynője, Tenger csillag Isten anyja, Mária az árvák anyja, Tekints le égből, szűz anyám, Ave Maria, Légy egyetlen boldogságom. A magyar nép a te néped, Keresztények erőssége, Sirok a te keserveddel, Szűz Mária Anyánk, Hymnus Mária kápolnához, Boldogtalan szív keserve, Boldog asszony anyánk, Lytánia a XVIII. századból, Uram irgalmazz, Nézz le ránk a magas égből, Oh Mária liliumszál, Oh legszentebb szív asszonya, Asszonyunk szűz anyánk, A keresztnek szent tövében. Hajadonok esdeklése, Ave Mária, E siralom bus völgyéből, Egy óhajtság egy dicséret, Mária szívemet, Fohász Magyarország nagyasszonyához, Hozzád esdünk szűz anyánk, Szép vagy Isten édes anyja, Hymnus Jézus szent szívéhez, Jertek tiszta lelkek, Ha én mindazt elmondhatnám, Oh áldott szűz anya, Hymnus a szűz Máriához, Oh Mária szűz virágszál, Stella Maris, Gyászdal kis gyermekek fölött. A „Mária Országá” megjelenik havonként egyszer nyolcz oldalon s ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, egyes szám ára 1 korona 20 fillér. Az előfizetések a „Mária Országá” kiadóhivatalába Temesvár-Belváros küldendők.

Jézus Krisztus isteni Megváltónk élete. A négy evangéliumból időrendben összeállította és magyarázó jegy-

zetekkel ellátta dr. *Balits Antal* székesegyházi kanonok. Ára csak 2 korona. Két ne érdekelne az Ur Jézus Krisztusnak élettörténete, amelyet mindenki ismer ugyan, de rendszere- sen és időrendben nagyon kevesen ismernek. Könyv még nem volt eddig a magyar irodalomban, mely édes Jézusunk életét ekkép tárgyalta volna. Balits ur könyvét ajánljuk a legmelegebben olvasóink figyelmébe. Kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

Való és mese. Írta: *Deszkás Miklós*. Igen jól és szépen megírt 8 elbeszélést tartalmazó könyv, melyek nagy része a vasuti-életből van merítve. Ára 1 korona. Kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében. (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

Az örökimádás I-ső évfolyamának júliusi füzeté megjelent. A két ives füzet mindenben megfelel jó hírnevének. A jelen füzet * Melkisedek, dr. Csajka Ernő: Hogyan készítsük elő a beteget a szentgyónásra és áldozásra, Spes A lélek kincse című cikkekkel tartalmazza, továbbá közli a római zarándoklat programját, az Oltáregyesület folyó- ügyeit, az emelendő „Örökimádás-templom“-ra befolyt gyűjtéseit, ugyszintén megemlékezik az Orsz. kath. nagygyűlés- ről. A füzet irodalom címmel érdekes olvasnivalót hoz, a mely mindenkit érdekel. Az ügyesen összeállított füzet ugy tartalját, mint kiállítását tekintve, maga-magát ajánlja. Az „Örökimádás“-t Budapest, IV., Váci-utca 46. sz. alatt lehet megrendelni. Egész évre 3 korona (1 frt. 50 kr.) Érdeklődőknek készséggel küldenek mutatványszámot.

Egy kis félreértés.

Egy nagy társaság volt a szabadkai papnál, mikor be- állit egy paraszt ember s kérdi, hogy Jézus Krisztus miért is emlegette a szabadkaiakat?

— Kitől hallotta kend?

— Hisz a főtisztelendő predikálta ki tegnap, hogy azt mondta Krisztus urunk: „Ejnye, ejnye lám a szabadkai!”

A szentbeszédén ugyanis a pap héberül idézte Jézus szavait: Istenem, Istenem, miért hagytál el engem? (Éli, éli lamma szabaktanni.) A szabaktanit az atyafi szabadkai- nak értette.

Őszinte vallomás.

Az eljegyzésnél a vőlegény ott ül menyasszonya mel- lett és melegen szorongatja kezét.

— Most pedig édes Erzsikém — mondja neki, miután az eljegyzés megtörtént — engedjen meg egy kérdést intéz- nem. Babonás maga?

— Babonás? Miért kérdezi Ferikém?

— Ezt csak ugy mondhatom meg, ha már felelt a kérdésemre.

— Nos hát egy csöppet sem vagyok babonás.

— Ugy nyugodtan megmondhatom. Maga már a tizen- harmadik menyasszonyom.

A
gekre ru
dulnak e
zöl egy k
Gal
várva me
tést kért.

Katalin c
—
laszolt az
Per
mikor 18
színházi
napra 30
Szapáry,
rotti öné
—
szem a k

A s
áthajt egy
templom
ott álló a

esküszik
harangláb
ványott,
ötödször

Mire egy
—
nincs is k

Ur
históriák
Bor
az égne

Az
otlhont al
ne végy e
elvettem
pedig lu
anyád ezt

Zsu
kissé disz
vállalat b
—
volna a f

A színészek fizetése.

A színészetnél gyakoribb akadunk olyan nagy összegekre rugó fizetésekre, a minők más életpályán ritkán fordulnak elő. Ezekről a nagy fizetésekről érdekes dolgokat közöl egy berlini színházi lap.

Gabriella Katarina, mikor a múlt század végén Pétervárra ment vendégszerepelni, évenként 20,000 rubel fizetést kért.

— Ennyi pénzért két tábornagyot is kapok! — szölt Katalin cárnő felhárodva.

— Akkor énekeltesen felséged tábornokaival! — válaszolt az énekesnő mosolyogva s visszautazott a hazájába.

Perotti, a budapesti dalműszínház egyik első énekes, mikor 1891-ben szerződési tárgyalásokat kezdett Beniczky színházi intendással, kijelentette, hogy a követelése 8 hónapra 30,000 forint. Egy társa igyekezett fölvilágosítani, hogy Szapáry, a miniszterelnök is csak 32,000 forintot kap. Perotti önérzetesen válaszolt:

— Igen, de azt hiszem, hogy én sokkal jobban tettem a közönségnek, mint Szapáry.

*

Nincs is harangjuk.

A szomszéd egyházmegye püspöke bérmálni menvén, áthajt egy falon s a templom mellett feltűnik neki, hogy a templom tornyában nem szól a harang. Meg is szólít egy ott álló atyafit, hogy miért nem harangoznak itt.

— Hát kérem alásan azért, mert a harangozó éppen esküszik a másik faluban, hol a pap lakik, másodszer a harangláb nagyon rozoga, harmadszor a harangkötél nagyon ványott, negyedszer nem is tudtuk, hogy gyűn a püspök, ötödször nem is tudtuk, hogy kee az.

— No szép gyerekek vagytok, — válaszol a püspök. Mire egy más falusi ott lévő ember szól közbe:

— Kérem átossággal szégyenti bevallani a koma, hogy nincs is harangjuk.

*

Borbély műhelyben.

Ur: Hallja, miért mesél nekem folyton olyan rettentő történeteket?

Borbély. Azért kérem, mert attól a nagyságos ur haja az égnek áll és akkor könnyebben lehet nyírni.

*

Apai tanács.

Az apa (fiához, a ki a szüői háztól megválni és új otthon alapítani készül): Arra ügyelj mindenk előtt, hogy ne végy el olyan leányt, a ki gazdagabb náladnál! Mikor én elvettem a te anyádat, nekem t'z hold földem volt, neki pedig huszonöt . . . és azóta nem mult el nap, a melyen anyád ezt nekem föl ne hányta volna!

*

Gyönyéd férj.

Zsugorinak meghalt a felesége. Pénzes ember lévén, kissé díszesebb temetésről kellett gondoskodnia. A temetési vállalat bemutatja a költségvetést. Ezer forintba kerülne.

— Ezer forint! kiált fel Zsugori, inkább meg se halt volna a feleségem!

Éjjeli őrögen.

Katona (szuronyszegezve): Állj! ki vagy?

Öregasszony: Ne féljen katona ur — öreg vagyok: a vásárról megyek hazafelé: nem bántok én senkit, magát sem.

*

Bizonyíték.

A. Egészségére, szomszéd uram!

B. Dejszen én nem is tüszkölttem, hanem köhögtem!

A. No, akkor még nagyobb szüksége van az egészségére!

*

Meggyógyult a részegségből.

Tisza-Beőn Bagi Mihály uram jó módú gazdaember volt, a ki minden este el-ellátogatott a kocsmába, honnét rendszeren jó kedvvel ballagott hazafelé. Utjában, midőn Nepomuk szent János szobrához érkezett, rendszeren megállott és levett kalappal így köszönté:

— Dicső vagy, fényes vagy, mint a csillag olyan vagy!

Ezen ő köszöntését kihallgatta egyszer a tréfás harangozó s egy alkalommal a szobor mögé bujva, megleste Bagi uram hazamenetelét. Bagi uram a szobor elé érkezve, elmondja szokott köszöntését:

— Dicső vagy, fényes vagy, mint a csillag olyan vagy!

Egyszerre csak visszafel nekí mérgesen a szobor.

— Korhely vagy, részeg vagy, mint a disznó olyan vagy!

E nem várt nyilatkozatra Bagi uram elálmélkodik s méltatlankodva így sóhajtott fel:

— Óh ne mondd azt János!

Hanem a megfeddést annyira szívére vette, hogy többé nem igen rugott be.

Azóta divatos az alföldön a zavarba jövő ember felelete: Óh ne mondd azt János!

*

Jó tanács.

Tréfás kedélyű ember volt Sebők László is, a kitűnő népies író. Egy alkalommal látta, hogy egy zsidó egy jó módú parasztembert, ki négylovas kocsin ült, veszekedés közben elmond mindennek s leszedi róla még a keresztvizet is. A jámbor paraszt birkatürellemmel hallgatta végig a szidást, de Sebők már nem állhatta meg, hogy oda ne szóljon neki:

— Ugyan atyafi, pattintson már egyet a képíre s azután vágjon közibök a csikóknak!

A parasztnak ezt nem kellett kétszer mondadi s szótfogadólag teljesíté a tanácsot. Mikorra a zsidó óbégatására lendőr futott elő, a atyafi már tulvult a városon.

Iszákosság

gyógyítható a már számos esetben fényes eredménnyel használt, a „Sas gyógyszerárán” k lön orvosi rendelet szerint készült **Iszákosság** elleni zerrel. Igen sok elismerő levél. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára **2 frt 20 kr.**, egy kettős adag mely makacs bajnál szükséges, **4 frt 40 kr.**, az utóbbi összeg előlehes beküldése mellett, bérmntes szétküldés. Kapható

Sas-gyógyszertárban, Lugoson 19. sz.

Vértes-féle Sósorszesz.
Minden házban szükséges.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SCHÖDL GYULA.

A vonatok érkezése Budapestre.

Érvényes 1900. május 1-től.

Table with columns: vonati szám, érkezés, vonat neve, honnan, vonati szám, érkezés, vonat neve, honnan. Includes sub-sections for 'A. elői pályaudvarra' and 'A. nyugati pályaudvarra'.

Jegyzetek a k. p. érkezéséhez: 1 Közl. június 15-től bez. szept. 15-ig. 2 Közl. május 15-től. 3 Közl. június 1-től. 4 Közl. június 1-től bez. szept. 15-ig. 5 Közl. ünnep- és vasárnap május 15-től bezárólag szept. 15-ig. 6 A ny. p. erk. 7 Erk. június 1-től minden szerdán. 8 Erk. június 1-től minden kedd, csütörtök és szombaton.

A vonatok indulása Budapestről

Érvényes 1900. május 1-től.

Table with columns: vonati szám, indulás, vonat neve, hová, vonati szám, indulás, vonat neve, hová. Includes sub-sections for 'A. elői pályaudvarról' and 'A. nyugati pályaudvarról'.

Jegyzetek a k. p. indulásához: 1 Közl. ünnep- és vasárnapok máj. 15-től bez. szept. 15-ig. 2 Közl. június 1-től bez. szept. 15-ig. 3 Közlekedik június 15-től bez. szept. 15-ig. 4 Közl. június 1-től bez. szept. 15-ig. 5 Közl. június 1-től minden csütörtökön. 6 Közl. ünnep- és vasárnap május 15-től. 7 Közl. ünnep- és vasárnap május 15-től szept. 15-ig. 8 Közl. június 1-től. 9 Közl. minden kedd, csütörtök és vasárnapon. 10 minden szerdán és szombaton.

SZENT GELLÉRT KATHOLIKUS MŰINTÉZET

KÖNYVKERESKEDÉSE

BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCZA 44. SZ.

Megjelentek és kaphatók az alant felsorolt művek:

Vallásos művek.

- Balits Antal dr.**, Jézus Krisztus, isten Megváltónk élete Füzve 2.— kor.
- Bohnert Marián**, Assisi szent Ferencz élete. (1182—1226) Füzve 1.— kor. Kötve 5.— kor.
- Dosenbach István S. J.**, szűz Mária, az ifjúságnak mintaképe, vagy az ifjúságnak ártatlansága- és buzgalmáról. Fordította Lessenyei Ferencz. Füzve 20 kor.
- Dvorcezky J.** Krisztus keresztje és a vörös socialismus. 30 május sz. beszéd a társadalmi kérdésről. Füzve 2.40 kor.
- Garrat V.**, Loretto az új Názáret. Füzve 1.— kor. Kötve 1.60 kor.
- Hajdu T. dr.**, Teremthette volna-e Isten a világot öröktől fogva? Füzve 1.40 kor.
- Lasserre H.**, A ludi Sznt szűz tisztelete május hónapban. Füzve .40 kor. Kötve 3.— kor.
- Meschler S. J.**, Novena, azaz kilencz napi ájtatos ág a lourdesi szent szűz tiszteletére. Füzve 1.20 kor.
- Philothea** vagy utmutatás a vallásos életre. Szalézi szent Ferencz után rövid kivonatban átdolgozta Hongg Leo. Kötve 1.60 kor.
- Schneider C. M.**, A század alkonyán. Elmékedések a káth. egyházi élet és a tpr. dalomról. Fordította Adjutus Secundus. Füzve 4.— kor. Kötve .80 kor.
- Scotti**, Elmékedési könyv papok számára Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet: Füzve 12. kor. Kötve 14.40 kor.
- Spirago F.**, Katholikus kat kizmus felnöttek számára Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet Füzve 12.— kor.
- Vathy J.**, Mária estek 52 Mária-legenda Füzve 2.— kor.
- K.csi Mayer Gy.**, Gyász-szertartás. Temetési kézikönyv. I. kötet: Temetési szertartások és gyász énekek. Kötve 2.50 kor. II. kötet: Halotti bucsuztatók. Kötve 3.— kor. A két kötet együtt 4.40 kor.
- Pogonyi Bernat**, Sekrestyések és harangozók vezérkönyve (Utmutatás a sekrestyések é harangozók teendőire) Füzve 1.— kor.

- Ének és imakönyv** a kath. tanuló ifjúság használatára. Kötve —.40 kor.
- Gyónási könyvecske** (Szt. áldozási imák és néhány szt. ének.) Elemi iskolai tanulók számára összeállította Baumann K. Füzve —.20 kor.
- Készület a szt gyónáshoz**. Felnöttek számára —.10 kor. Ugyanaz, bővítve, német nyelven —.20 kor. tot nyelven —.20 kor.

- Hock János** imakönyve. Diszes kiadás. Kötve 10 koronától 60 koronáig. Ugyanaz, egyszerű kiadás. Kötve 6 koronától 14 koronáig.

- Hock János**, Vigasztalások könyve. Vászokötésben 6.— kor. Diszkötésben 10.— kor.

- Kiss Arisztid**, Lelki ibolyák. (Oktató imakönyv gyónók számára.) Füzve —.40 kor. Kötve —.60 kor.

- Lővárdy Alajos**, Ének- és imakönyv a magyar-német kath. tankötelesek és hívek számára. (Magyar és német nyelven.) Kötve —.60 kor.

- Szemeyei Mihály**, Szent József tisztelete. A szent család imakönyve. Reggeli, esti és szent mise imák. Kötve 1.40 kor.

- A Szent Mise** a világ legnagyobb kincse Elmékedési és imakönyv. Kötve 2.— kor.

- Tárkányi B.**, Vezéresiflag. Vászokötésben 4.— kor. Bőrkötésben 6.— kor. Bársonykötésben 16.— kor.

- Tárkányi B.**, Lelki manna. Ének- és imakönyv. Kötve —.70 kor.

- Walser J.**, Örök imádás, a legméltóságosabb oltáriszentség imakönyve. W. után Varga Mihály plébános 2. kiadás. Vászokötésben 3.20 kor. Bőrkötésben 5.— kor. Finom —.6.— kor. Még finomabb kötésben 8—9 kor.

- Néhai Nogáll János** v. nagyváradi fsz. püspök kiadványai:

- Kempis Tamás** négy könyve Krisztus követéséről. Kis alak. Vászokötésben 1.— kor. Ugyanaz, nagy negyedréti kiadás F. Vászokötésben 8.— kor. Egészvászokötésben 12.— kor. Vászondiszkötésben 16.— kor.

- Áldozatlángok**, Imádság és elmékedés félek. Kötve 1.20 kor.

- Boldogasszony követése**. Kötve 2.40 kor.

- Csarnok** a keresztény hitélet ügyére. Kötve 3.— kor.

- Liguori szt Alfonz** vezérkönyve az oltáriszentség látogatásáról. Kötve 3.— kor.

- Liliomszálak**. Kötve 3.— kor.

- Szentek tudománya**. Kispapoknak és miséspapoknak. Kötve 3.— kor.

- Szeráf hangok szent Teréziától**. Kötve 2.40 kor.

- Az Urangyala**, Elmékedések. Kötve 3.— kor.

- Keresztény **Vezérczikkek**, Elmékedések. Kötve 3.— kor.

Vegyes művek.

- Petrassevich G.**, Magyarország és a zsidóság. Társadalmi tanulmány. Füzve 3.— kor.

- Verus** A szociális kérdés hajdan és most. Szociálpolitikai mű. I. kötet. Füzve 4.— kor. Kötve 5.— kor.

- A II. és. kötet** sajtó alatt v. n. megjelenése legközelebb várható A teljes munka ára. Füzve 14.— kor. Kötve 17.— kor.

- Mayer B.**, A spiritizmus keresztény kath. megvilágításban. Négy szabad előadás. Füzve 1.20 kor. Kötve 2.— kor.

- Ullatorne**, La Salette története. Fordította Varga Mihály. Füzve —.54 kor.

- Varga M.**, A nagy világesapás. 1.— kor.

- Deszkása M.**, Való és mese. 8 elbeszélés. Füzve 1.— kor.

- Egry M.**, Verőfény. Tárca. Füzve 1.— kor.

- Kubinyi Viktor**, Maison-rouge. Elbeszélés. Szabadon francziából. Füzve 2.— kor. Kötve — kor.

- Mester Károly**, Tarka világ. Apró novellák. Füzve 1.— kor. Kötve 2.— kor.

- Nyiznyay Iván**, Szélid elbeszélések. Füzve 3.— kor.

- Sziklay János**, A cserepesi kastély. Regény. Kötve 2.— kor.

- Zempléni Árpád**, Kis emberek. Elbeszélések. Kötve 1.— kor.

Minden, bárki által hirdetett könyvet az eredeti bolti áron szállítjuk.

Vidéki megrendelések csakis utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett eszközöltnék. Utóbbi esetben a postaköltséget mi fizetjük.

Készpénz-kölcsön

birtokokra és házakra,

a valódi becsertek háromnegyed részéig, 11 helyre is, 20-60 évi törlesztésre. Birtokos felmondhat bármikor, penzinteztet nem. Lebonyolítás 14 nap alatt. Konvertálás belyeges illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokiv-másolat.

Ingtatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

TANONCZOK LAPJA

Szerkesztő: Emberger János. * Kiadó: Labuda Ferencz.

A tanoncifjuság egyedüli lapja, melynek egy iparos házáért sem szabadna hiányozni. Előfizetési ára: egy évre 1 kor. 20 fill., félévre 60 fillér. A Tanoncok Lapja szerkesztő-sége s kiadóhivatala: Budapest, III., Serfőző-u. 3. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Hirdetések

felvételnek a

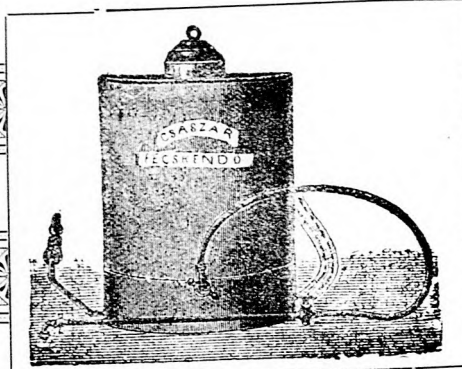
MAGYAR NÉPLAP

kiadóhivatalában.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb permetező-gép a Vermorel-féle

„Császár Fecskendő“

mely eddig minden versenyen, melyen résztvett, az első díjat nyerte. — Legujabb 1899. évi minta.

Erős réz-puttonnyal nickelezett részeket gondos kiállításával által nincs eltömésnek és javításnak kitéve.

Ára esomagolással együtt **csak 12 frt.**

Megrendelhető **Sohr József** urnál **Szill Somogy m.**

Megrendelések kéretnek, ha utóbbi szállításra is, már most föladni, hogy az előirt időre pontosan eszközölhessem. Utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

! Teljes jótállás !

A Sohr „Szent-Antal“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy Sohr „Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 darab közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési cím: Sohr József Somogy-Szill.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédelgést. És miután a **Szent-Antal jegvű** kaszával, melynek jó híre bejárta az egész világot, és a mely a múlt évi londoni kiállításon is **nagy aranyérmét és díszoklevelet** nyert, a szédelgőknek kissé a körmükre koppantottam, azt mindenféle furlanggal utanozzák és el akarják hitetni, hogy ócska portékájuk valódi „Szent-Antal“-kasza, azért mindenkit saját érdekében is figyelmeztetek, hogy óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a **Szent-Antal-kasza** csak akkor valódi, ha tokján az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat.

Az **egyedüli kasza**, mely minden tulajdonosát varakozáson fölül kielégíti. A **Szent-Antal kasza** közkedveltségét főleg szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és esodálatra méltó élének köszön. Különösen azért felel meg közönségnek, mert a

Szent-Antal jegvű kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéje. Nem kell minduntalan kovácskeze adni, mert egy rendes kaszasebber kezéhez van igazítva.

Sok gazdát a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a **Szent-Antal kaszánál** nem jöhet elő, mert az **ikalapálva és kipróbálva** lesz a gazdaközönségnek atadva. A **Szent-Antal kaszával** csupán egy-eri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150-180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni. **Minden arabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserélem.** De tapasztalatból tudjuk, hogy e közül sincs egy rossz.

A Szent-Antal kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
— .95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 forint.

5 drb megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drbnál a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Amergaui kaszakó a legmegfelelőbb a Szent-Antal kaszához. 1 db 25 kr. 10 db 2 frt. **„Diadal“** ezüstacél kalapáló készülék. Ütő és kalapács párban 85 kr.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.